

Sygn. akt I ACz 286/16

POSTANOWIENIE

Dnia 2 marca 2016 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący : SSA Andrzej Struzik (spr.)

Sędziowie: SA Zbigniew Ducki

SA Grzegorz Krężolek

po rozpoznaniu w dniu 2 marca 2016 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. G., S. G., S. O., J. O., H. G. i R. K.

przeciwko Skarbowi Państwa – Wojewodzie (...)

o zapłatę

na skutek zażalenia powodów na postanowienie w przedmiocie kosztów procesu zawarte w punktach VIII i IX wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 20 listopada 2015 roku, sygn. akt I C 440/14

postanawia:

I zmienić zaskarżone postanowienie w punkcie VIII w ten sposób, że zasądzić tytułem zwrotu kosztów procesu od strony pozwanej Skarbu Państwa – Wojewody (...) na rzecz powodów:

- **M. G.** kwotę 14.325,14 zł (czternaście tysięcy trzysta dwadzieścia pięć złotych czternaście groszy),
- **S. G.** kwotę 9.775,14 zł (dziewięć tysięcy siedemset siedemdziesiąt pięć złotych czternaście groszy),
- **S. O.** kwotę 2.300,14 zł (dwa tysiące trzysta złotych czternaście groszy);
- **J. O.** kwotę 1.845,14 zł (tysiąc osiemset czterdzieści pięć złotych czternaście groszy),
- **R. K.** kwotę 1.325,14 zł (tysiąc trzysta dwadzieścia pięć złotych czternaście groszy),

II oddalić zażalenie w pozostałym zakresie;

III zmienić zaskarżone postanowienie w punkcie XI w ten sposób, że nakazać pobrać od strony pozwanej Skarbu Państwa – Wojewody (...) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Krakowie kwotę 110,80 zł (sto dziesięć złotych 80 groszy) tytułem części kosztów opinii biegłej;

IV zasądzić tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego od strony pozwanej Skarbu Państwa – Wojewody (...) na rzecz powodów:

- **M. G.** kwotę 3.301 zł (trzy tysiące trzysta jeden złotych),
- **S. G.** kwotę 2.173 zł (dwa tysiące sto siedemdziesiąt trzy złote),
- **S. O.** kwotę 307 zł (trzysta siedem złotych).

- **J. O.** kwotę 187 zł (sto osiemdziesiąt siedem złotych),

- **R. K.** kwotę 62 zł (sześćdziesiąt dwa złote);

V znieść pomiędzy stronami koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.

SSA Zbigniew Ducki SSA Andrzej Struzik SSA Grzegorz Krężolek

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 listopada 2015 r., sygn. akt I C 440/14 Sąd Okręgowy w Krakowie uwzględnił częściowo powództwo M. G., S. G., S. O., J. O., H. G. i R. K. wniesione przeciwko Skarbowi Państwa – Wojewodzie (...) o zapłatę (pkt I-VII); w pkt. VIII zasądził od strony pozwanej Skarbu Państwa – Wojewody (...) na rzecz powodów M. G., S. G., S. O., J. O., R. K. kwoty po 1 080,25 zł tytułem kosztów postępowania; w pkt. IX zasądził od strony pozwanej Skarbu Państwa – Wojewody (...) na rzecz powódki H. G. kwotę 91 701,25 zł tytułem kosztów postępowania; w pkt. X zasądził od każdego z powodów M. G., S. G., S. O., J. O., H. G., R. K. na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwoty po 420 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego; w pkt. XI nakazał pobrać od strony pozwanej Skarbu Państwa – Wojewody (...) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Krakowie kwotę 1 541,40 zł tytułem części kosztów opinii biegłej.

Uzasadniając rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu Sąd Okręgowy wskazał, iż powodowie wygrali proces w 65%, a przegrali w 35% i w takich też proporcjach koszty te zostały rozdzielone – stosownie do art. 100 k.p.c. Na zasądzone w punkcie VIII wyroku od strony pozwanej na rzecz powodów M. G., S. G., S. O., J. O., R. K. koszty postępowania złożyły się koszty opinii biegłej (po 289,25 zł) oraz koszty zastępstwa procesowego wraz z opłatą od pełnomocnictw (po 791 zł) w łącznej kwocie po 1.080,25 zł. W pkt. IX wyroku Sąd Okręgowy zasądził od strony pozwanej na rzecz H. G. koszty opłaty sądowej uiszczone przez powódkę H. G. od zasądnego na jej rzecz roszczenia (90.621 zł), koszty opinii biegłej (289,25 zł) oraz koszty zastępstwa procesowego wraz z opłatą od pełnomocnictwa (791 zł) w łącznej kwocie 91.701,25 zł. Uwzględniając 35% przegranej sprawy powodów Sąd Okręgowy w pkt X wyroku zasądził od powodów na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa koszty zastępstwa procesowego w kwocie po 420 zł. W pkt. XI wyroku orzeczono na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1025, dalej u.k.s.c.).

Powodowie zaskarżyli powyższe orzeczenie w zakresie punktu VIII i IX. Zarzucili:

1) naruszenie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ust. 2 pkt 1 u.k.s.c. poprzez jego niewłaściwą interpretację, a w konsekwencji błędne zastosowanie, a to nie zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powodów M. G., S. G., S. O., J. O. zwrotu kosztów sądowych w postaci uiszczonych przez nich opłat od pozwu;

2) naruszenie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 k.p.c. i w zw. z § 2 ust. 1 i 2 oraz § 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz.U.2013.490 z późn. zm.) poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, a to zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powodów M. G., S. G., S. O., J. O., H. G. i R. K. tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego wraz z opłatą od pełnomocnictw kwot po 791 zł dla każdego z nich, co łącznie daje kwotę jednego wynagrodzenia dla radcy prawnego wskazanego według przepisów rozporządzenia, podczas gdy powodowie jako współuczestnicy formalni wnosili o zasądzenie na ich rzecz kosztów zastępstwa procesowego niezależnie na rzecz każdego z nich;

3) naruszenie art. 98 § 2 k.p.c. w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 5 ust. 1 pkt 3 u.k.s.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, a to zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powodów M. G., S. G., S. O., J. O., H. G. i R. K. kwot po 289,25 zł tytułem zwrotu kosztów opinii biegłej, podczas gdy powodowie uiścili całość wynagrodzenia biegłej w wysokości 4.930,60 zł.

Wobec powyższego powodowie wniesli o zmianę zaskarżonego orzeczenia:

1) w zakresie pkt. VIII poprzez zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powodów:

- **M. G.** dodatkowo kwot: 13.000 zł tytułem zwrotu opłaty od pozwu, 3.889 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, 244,89 zł tytułem zwrotu kosztów opinii biegłej,

- **S. G.** dodatkowo kwot: 8.450 zł tytułem zwrotu opłaty od pozwu, 3.889 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, 244,89 zł tytułem zwrotu kosztów opinii biegłej,

- **S. O.** dodatkowo kwot: 975 zł tytułem zwrotu opłaty od pozwu, 3.889 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, 244,89 zł tytułem zwrotu kosztów opinii biegłej,

- **J. O.** dodatkowo kwot: 520 zł tytułem zwrotu opłaty od pozwu, 3.889 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, 244,89 zł tytułem zwrotu kosztów opinii biegłej,

- **R. K.** dodatkowo kwot: 3.889 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, 244,89 zł tytułem zwrotu kosztów opinii biegłej,

2) w zakresie pkt. IX poprzez zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powódki H. G. dodatkowo kwot: 3.889 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, 244,89 zł tytułem zwrotu kosztów opinii biegłej.

W odpowiedzi na zażalenie strona pozwana wniosła o jego oddalenie oraz zasądzenie od każdego z powodów, którzy zaskarżyli postanowienie na rzecz strony pozwanej kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się częściowo zasadne.

Rację mają powodowie podnosząc, iż w ramach zasądzonych kosztów procesu Sąd Okręgowy winien uwzględnić wszystkie opłaty i wydatki, które każdy z powodów poniósł w toku niniejszego postępowania. Z potwierdzeń wpłat zalegających w aktach wynika, iż poszczególni powodowie uiszcili następujące opłaty od pozwu: M. G. – 20.000 zł (k. 220), S. G. – 13.000 zł (k. 220), S. O. – 1.500 zł (k. 498), J. O. – 800 zł (k. 250), H. G. – 100.000 zł (k. 220). Uwzględniając zatem fakt, iż powodowie wygrali proces w 65%, każdy z nich winien uzyskać zwrot od strony pozwanej w wysokości 65% uiszczonych opłat od pozwu, co daje kwoty na rzecz: M. G. – 13.000 zł, S. G. – 8.450 zł, S. O. – 975 zł, J. O. – 520 zł, H. G. – 65.000 zł.

Za słuszne należy również uznać zarzuty powodów w zakresie dotyczącym wydatków poniesionych przez nich na opinię biegłego. Powodowie uiszcili z tego tytułu łącznie kwotę 4930,60 zł, w tym: 3.500 zł w dniu 22 grudnia 2014 r. (k. 393) oraz 1.430,60 zł w dniu 24 kwietnia 2015 r. (k. 459). Powodowie uiszcili powyższe koszty łącznie, zatem każdemu z nich należy się zwrot 1/6 poniesionych wydatków, obliczonych z uwzględnieniem wyniku procesu (65% wygranej), tj. kwota 534,14 zł. Sąd Okręgowy zasądził z tego tytułu kwoty po 289,25 zł, zatem powodowie słusznie domagali się zasądzenia dalszej kwoty 244,89 zł na rzecz każdego z nich.

Bezasadne okazały się natomiast zarzuty powodów w zakresie dotyczącym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. W ocenie Sądu Apelacyjnego rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego w tym zakresie należy uznać za słuszne. Wszyscy powodowie w toku niniejszego postępowania reprezentowani byli przez jednego pełnomocnika. Biorąc pod uwagę charakter sprawy, a także rodzaj i zakres podejmowanych czynności procesowych niewątpliwie nakład pracy pełnomocnika nie mógł ulec znacznemu zwiększeniu z tej tylko przyczyny, iż reprezentował on w sprawie nie jednego, a sześciu powodów. Niezależnie od powyższego przyznania sześciokrotnego wynagrodzenia nie uzasadniał również stopień skomplikowania samej sprawy. Analogiczne powództwo wytoczone przez pozostałych spadkobierców zostało już bowiem prawomocnie rozstrzygnięte wyrokiem tut. Sądu z dnia 20 grudnia 2013 r., sygn. akt I ACa 1334/13, tj. jeszcze przed wniesieniem powództwa w niniejszej sprawie (12 marca 2014 r.). Wskazane rozstrzygnięcie legło u podstaw wydania orzeczenia również w niniejszym postępowaniu. Wskazane okoliczności niewątpliwie wpłynęły na obniżenie stopnia skomplikowania sprawy oraz zaangażowania i wkładu pełnomocnika w jej wyjaśnienie. Mając na

uwadze powyższe oraz stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 10 lipca 2015 r. (sygn. akt III CZP 29/15, Biul.SN 2015/7/6), Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, iż przysługujący co do zasady każdemu z powodów osobno zwrot kosztów zastępstwa procesowego w istocie winien zostać ograniczony do wysokości jednokrotnego wynagrodzenia.

Reasumując, zażalenie powodów okazało się zasadne w części dotyczącej częściowego zwrotu poniesionych kosztów sądowych, a to opłaty od pozwu (na rzecz M. G. – 13.000 zł, S. G. – 8.450 zł, S. O. – 975 zł, J. O. – 520 zł) oraz wydatków na opinię biegłego (po 244,89 zł na rzecz każdego powoda) i w takim też zakresie Sąd Apelacyjny uwzględnił zażalenie.

Sąd Apelacyjny w całości nie uwzględnił natomiast zażalenia złożonego przez H. G.. Należy bowiem zauważyć, iż zgodnie z ustaleniami powódce należał się zwrot kosztów postępowania w wysokości 66.325,14 zł (opłata od pozwu – 65.000 zł, 791 zł – koszty zastępstwa procesowego oraz 534,14 zł – opinia biegłego). Sąd I instancji błędnie zasądził na rzecz powódki łącznie kwotę 91.701,25 zł, przyjmując, iż powódce należy się zwrot opłaty od pozwu w kwocie 90.621 zł, zamiast 65.000 zł. Powyższe rozstrzygnięcie nie zostało zaskarżone przez stronę przeciwną, na obecnym etapie postępowania nie może zatem zostać zmienione na niekorzyść powódki. Skoro jednak roszczenia wysuwane przez powódkę w postępowaniu zażaleniowym, zasadne co do kwoty 244,89 zł (opinia biegłego) zostały już de facto zaspokojone w ramach kosztów postępowania zasądzonych przez Sąd I instancji, brak zatem podstaw do zasądzenia na rzecz powódki H. G. jakichkolwiek dalej idących kwot.

Uwzględnienie zażalenia powodów w zakresie wydatków na opinię biegło skutkować musiało również zmianą pkt. XI orzeczenia. Sąd Okręgowy nakazał pobrać od strony pozwanej Skarbu Państwa – Wojewody (...) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Krakowie kwotę 1 541,40 zł tytułem części kosztów opinii biegłej. Należy wskazać, iż całkowity koszt związany z uczestnictwem biegłego w niniejszym postępowaniu wyniósł 4.930,60 zł (opinia) oraz 110,80 zł (udział w rozprawie w dniu 13 listopada 2015 r.). Jak powyżej ustalono powodowie uiścili z tego tytułu łącznie kwotę 4.930,60 zł, zatem od strony pozwanej winna zostać pobrana jedynie pozostała kwota 110,80 zł.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny postanowił jak w sentencji na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oraz na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. Powód M. G. wygrał postępowanie zażaleniowe w 77%, S. G. w 69%, S. O. w 24%, J. O. w 16%, H. G. w 0%, R. K. w 6%. Powodowie w związku z niniejszym postępowaniem ponieśli koszty opłat od zażalenia w kwotach: M. G. – 4.287 zł, S. G. – 3.149 zł, S. O. – 1.281 zł, J. O. – 1.167 zł, H. G. – 1.037 zł, R. K. – 1.037 zł (k. 531-532). Proporcjonalnie zatem do wysokości wygranej wszystkim powodom oprócz powódki H. G. należał się zwrot poniesionych z tego tytułu kosztów w kwotach odpowiednio: M. G. – 3.301 zł, S. G. – 2.173 zł, S. O. – 307 zł, J. O. – 187 zł, R. K. – 62 zł. Mając na uwadze wynik postępowania zażaleniowego oraz uwzględniając fakt, iż wszyscy powodowie reprezentowani byli przez jednego pełnomocnika, a także, iż zażalenie w imieniu wszystkich powodów wniesione zostało w jednym piśmie procesowym Sąd Apelacyjny postanowił znieść pomiędzy stronami koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.

SSA Zbigniew Ducki SSA Andrzej Struzik SSA Grzegorz Krężolek